

Květen • Maj 2025

Časopis Slezské církve evangelické a. v. • Ročník LXXVIII

PŘÍTEL

PRZYJACIEL

Služba a nic víc

Vzkříšené povolání

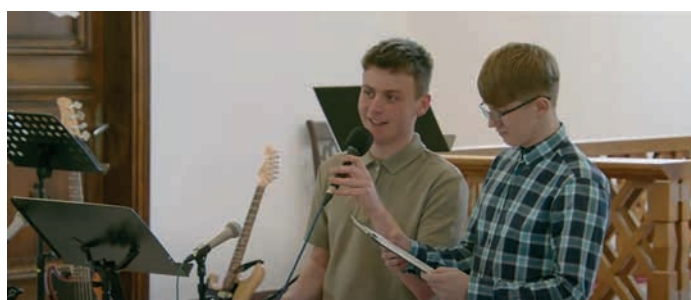
Wywiad z ks. Z. Czendlikiem

2025 Rok (po)volání
do služby

Služba a práce
má své meze

Velikonoční mládežová bohoslužba

Český Těšín, 20. 4. 2025

Seniorátní velikonoční chvály

Český Těšín, 21. 4. 2025

Foto: Lukáš Sztefek

Co najdete v tomto čísle

Slova o pokoji. <i>Milan Zielina</i>	4
Duch svatý zdrojem síly pro život i službu. <i>Stanislav Moravec</i>	4
Wypalenie - palący znak czasu?.....	6
Služba a nic víc. <i>Samuel Rusnok</i>	7
Płonać, a nie wypalić się.....	8
Když „ano“ spaluje. <i>Tomáš Samiec</i>	9
Vzkříšené povolání. <i>Frederik Volný</i>	10
Jestem człowiekiem wielkanocnym. <i>Janusz Kożusznik</i>	11
Naše vyznání a naše vyznávání. <i>Zbyšek Kaleta</i>	13
Aby lidé mohli najít cestu k Bohu. <i>Lukáš Sztetek</i>	14
Výjezd do Tanzanie. <i>Renata Rusnioková</i>	15
50. výročí smrti Karla Bilana. <i>Stanislav Piętak, Adam Ciešlar</i>	16
Podle nosa poznáš kosa. <i>Markéta Kantorová</i>	17
Z Biblií na co dzień i Hasło miesiąca. <i>Janusz Kożusznik</i>	17, 18
Miluji tě. <i>Daniela Niemczyková</i>	18
Konference „Počátky Těšínského zázraku“	20

Květen • Maj 2025

Cena jednotlivého čísla: 47 Kč
Roční předplatné: 504 Kč

Vedoucí redaktor

Mgr. Janusz Kożusznik

Zástupce redaktora

Mgr. Vlastimil Ciesar

Redakční rada

Mgr. Vladislav Volný, Th.D.
Milan Zielina, DiS.

Jazyková korektura

Mgr. Pavlína Volná
Mgr. Janusz Kożusznik

Grafická úprava a sazba

Ing. Jindřich Novák

Vydavatel

Slezská církev evangelická a. v.
Vychází každý měsíc

Adresa redakce a administrace

Redakce Přítel – Przyjaciela
Na Nivách 7, 737 01 Český Těšín
e-mail: pritel@sceav.cz
www.sceav.cz

2025 Rok (po)volání
do služby

Za obsah článků odpovídají autoři,
za obsah inzerátů zadavatelé.
Redakce si vyhrazuje právo
na zkrácení a úpravu textů.
ISSN 1214-1321

Slova o pokoji

Při pondělní procházce s dětmi jsem si uvědomil, jak je na tom světě krásně a vrcholící jaro mě v tom jen utvrdilo. Kolem nás zpívali ptáci a v zahradách kvetl ne jeden strom. Nejvíce radosti mi přinesly kvetoucí šeríky, mám rád jejich vůni a rozmanité odstíny květů. Lehce jsem si vzpomněl, jak maminka dávala šeríkové mýdlo do prádla, aby krásně vonělo. Také jsem si vzpomněl na dobu minulou, kdy šeríky byly hojně využívány při oslavách ukončení 2. světové války.

Letos v květnu připadá již 80. výročí od konce války. Bohu díky za to, že můžeme zažívat dny, kdy si volně vyjdeme na procházku a nemusíme mít strach. Nyní prožíváme velikonoční dobu a ne jeden z učedníků zažíval strach a pocit nejistoty, co bude dál. Jistě bylo pro ně povzbuzením a velkou oporou to, že se jim Ježíš ukázal, včetně nevěřícímu Tomášovi. Ještě je čekal nějaký čas do doby, než byl seslán Duch svatý a ďábel, jak ho známe, vždy najde příležitost, jak vnést do našich srdcí strach.

Slova Ježíše o pokoji nám můžou být velkou oporou. I v dnešní době. Musím přiznat, že i mne občas přepadne strach, jak to všechno dopadne. Situace ve světě je tak komplikovaná a na mnohých místech probíhají konflikty ne tak daleko od nás. Víme, že v těchto myšlenkách nejsem sám a mnozí lidé kolem mne sdílejí rovněž obavy. Je krásné, že slova Ježíše stále platí, a i dnes můžeme spoléhat na jeho sliby. Bez této naděje by naše dny byly zoufalé.

Budme tedy vděční za život s Ježíšem i za dny, kdy se můžeme volně procházet a obdivovat krásy stvoření. Zároveň však pamatujme ve svých modlitbách na lidi plné strachu a zbavené svobody. Ať je Ježíš zahrne svým pokojem a láskou! Přejí Vám, čtenářům, krásné a svobodné čtení květnového vydání Přítele. Není to samozřejmostí...

„Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám; ne jako dává svět, já vám dávám. Ať se vaše srdce nechvěje a neděsí!“ (J 14,27)

Milan Zielina

Duch svatý zdrojem síly pro život i službu

Drazí čtenáři, drahé čtenářky, chtěl bych se společně s vámi zamyslet nad dvěma pasážemi z Nového zákona. Kde jinde vidíme tak prakticky práci Ducha svatého než právě ve Skutcích apoštolů?

Když konali bohoslužbu Pánu a postili se, řekl Duch svatý: „Oddělte mi Barnabáše a Saula k dílu, k němuž jsem je povolal.“ A tak po modlitbách a postu na ně vložili ruce a vyslali je k dílu. Posláni tedy Duchem svatým, odešli Barnabáš a Saul do Seleukie a odtud se plavili na Kypř. (Sk 13,2-4)

Takto Duch svatý povolal Barnabáše a Saula a takto povolává lidi i dnes. Totiž pokud ho poslouchají, pokud jsou před ním ztišeni, pokud se mu vydali do služby, a tak se jím nechali vést. Barnabáš a Pavel sloužili Pánu a modlili se. Očekávali na jednání Ducha svatého ve svém životě a on si je vyvolil. Povolal je do služby.

My jsme ale v dnešním světě často příliš zaneprázdněni na takováto „duchovní cvičení“. Žijeme v takovém shonu po vzoru tohoto světa, že už nám nevychází čas si udělat ztišení před Bohem.

Největší překážka duchovního života

John Mark Comer ve své knize *Neúprosné nie zhonu* píše, že největší překážkou duchovního života dnešního člověka je právě uspěchanost. Podle něj to není modernita, liberální teologie, redefinice sexuality a manželství, sociální sítě, závislosti, touha po slávě ani moci, ale uspěchanost.

Naše představa satana jako zlého ducha s vidlemi je velmi daleko od skutečnosti. Je o mnoho inteligentnější, než většinou předpokládáme. Dnes na sebe nepřítel často bere podobu například cinknutí oznámení na telefonu právě ve chvíli, kdy se chystáme číst si Bibli, několikahodinového maratonu seriálu na Netflixu nebo dopaminové závislosti na Instagramu.

Často jsme v dnešním světě zavaleni povinnostmi, které nás nutí sešlápnout pedál našeho života až na podlahu. Pokud nás ďábel nedokáže navést na hřích, tak nás přivede k zaneprázdněnosti. Hřích a zaneprázdněnost mají podobný účinek – překazí nám spojení s Bohem, s jinými lidmi a často i s vlastní duší.

Co má v ekonomii Božího království tu největší cenu? Je to láska, která si ale vyžaduje nepříjemně hodně času. Zdá se, že uspěchanost a láska jsou velkými protiklady. Ty nejhorší okamžiky v roli manžela, přítele, pastora a vůbec člověka jako takového jsem prožil vždy ve shonu. Když jsem nestíhal přijít včas. Když jsem se snažil doběhnout nerealistický seznam úloh v jediném dni. V té chvíli ze mě sršel hněv, napětí a kritika – pravý opak života v lásce a pod vedením Ducha svatého. Je těžké být laskavý k lidem, pokud člověk nestíhá, je pod neustálým tlakem a ve stresu.

Jak z toho ven?

Jak se ale dostat z tohoto shonu dnešního světa? Jak znova navázat kontakt s Bohem a nechat se vést Božím Duchem?

Zdá se, že některé lidi Bůh používá ke své práci – použil jsem text o Barnabášovi a Pavlovi - a některé zase ne. Někdo pracuje v pomazání a moci Ducha svatého, druhý pracuje v síle těla. Někdo pracuje s mrzutostí, jiným je práce radostí a rozkoší.

Někteří lidé se domnívají, že pokud prožijí nějakou hlubokou duchovní zkušenost, budou navždy duchovně uspokojeni a budou z nich velcí mužové a ženy před Bohem. A potom možná i dosáhnou takovéto mohutné zkušenosti svého duchovního života, a tak o ní mluví a vychloubají se. Zdá se, že chodí po výšinách víry a hříchu, už není ani pokušení.

Postupem času si ale takoví lidé začnou nárokovat postoj „svatější než ty“. Kruh lidí, kteří je následují, se zmenšuje. Objevuje se duchovní pýcha, rozbíje, rozdělení, a nakonec pokušení, hřích a tma.

Druzí si zase zakládají na učení. Čtou knihy, studují názory, poslouchají známé kazatele. Hledají svatost a myslí si, že jen kdyby natrefili na to správné učení, vše by bylo v pořádku. Když zažívají požehnání, jsou přesvědčeni, že to dělá jejich správné učení, a tak ho kážou každému, kdo je hodný. Avšak později, když hasne nadšení, odejde i požehnání a z těchto lidí se stanou odpadlíci.

Mnoho lidí, zejména z mé mladé generace, proto začne vyhledávat jasná pravidla, jasné vedení. Takové biblické učení,

kteří je logické a srozumitelné. Ve kterém je ano - ano a ne - ne. To je velmi nebezpečné. Nejedná se totiž o způsob života v moci a síle Ducha svatého, ale pořádek je to život z naší vlastní síly a moudrosti.

Žít z Jeho moci

Druhá slibovaná pasáž je z Listu Galatským (5,16-18), kde apoštol Pavel píše toto:

Chci říci: Žijte z moci Božího Ducha a nepodlehnete tomu, k čemu vás táhne vaše přirozenost. Touhy lidské přirozenosti směřují proti Duchu Božímu a Boží Duch proti nim. Jde tu o naprostý protiklad, takže děláte to, co dělat nechcete. Dáte-li se však vést Božím Duchem, nejste už pod zákonem.

Apoštol Pavel nám neradí, abychom se více snažili ani abychom se více modlili, více chodili do společenství a více četli Bibli. To všechno jsou velmi důležité věci, ale samy od sebe nám nezajistí život z moci Ducha svatého.

My cítíme, že nás to někdy táhne špatným směrem. Že to, co bychom chtěli dělat a k čemu nás vede naše lidská přirozenost, se neslučuje s tím, co je správné a co je Boží vůle pro náš život. Touhy lidské přirozenosti totiž vedou proti Duchu svatému a Boží Duch proti nim. Jedná se o naprostý protiklad.

Co je tedy tím tajemstvím života v moci Ducha svatého pro náš život i službu? My si myslíme, že odpověď na život v moci Ducha svatého je naše osobní disciplína – to je velmi daleko od pravdy. Sebedisciplína nás vede zpátky. Kam? K sobě. Naše lidská přirozenost se ale nedá léčit,

je zkažená a nepomůže jí žádné učení ani vylepšování.

Luther by na základě díla *O zotročené vůli* řekl, že pacienta se nedá léčit. Naše hříšná lidská přirozenost se nedá vylepšit a léčit. Luther by řekl, že pacient musí zemřít. Musí zemřít proto, aby se mohl narodit znovu.

Apoštol Pavel v 18. verši píše: „Dáte-li se vést Božím Duchem, nejste už pod zákonem.“

Co je to zákon? Je to naše vlastní snaha, jsou to pravidla, nařízení a prázdné rituály, které jsou pouze přirozené a přinášejí pouze přirozené výsledky.

Co ale Pavel píše v 16. verši ještě před tím? Žijte z moci Ducha svatého. Nepíše zde: „Žijte ze své vlastní síly, snažte se dodržet pravidla zákona.“ Bez ohledu na to, jak definujeme svůj vlastní zákon. Jaká jsou naše vlastní pravidla, která se snažíme dodržovat a myslíme si, že když budeme úspěšní, tak budeme mít dobrý vztah s Bohem a žít z moci Ducha svatého.

V Ježíši Kristu je nám odpuštěno. Máme vztah s Bohem a jsme svobodní – ne sloužit sami sobě, ale žít ve svobodě od zákona a sloužit ostatním. Sloužit jeden druhému. Život v Duchu svatém není o naší vlastní síle, o naší vlastní moci. Je to Duch svatý, který nás umocňuje pro život i službu. My jsme ale přesvědčeni, že jsme to my, kdo musíme pracovat, kdo se musíme snažit, kdo se musí nechat vést Duchem svatým, že ta námaha je na naší straně. Moc života v Duchu svatém není založena na dodržování skutků zákona. Pavel se nesnaží ustanovit nějaký nový způsob, jak žít podle zákona. On říká, že

zákon už není potřeba. Zákon byl pokus, jak žít svatý život. Zákon ale nefunguje.

Není to o tom, že by zákon sám o sobě byl špatný. Problém je v tom, že my ho nejsme schopni dodržovat. Nejsme schopni dodržovat pravidla, která jsme si nastavili sami pro sebe. Kolikrát jsme si dávali „novoroční předsevzetí“ a jak dlouho nám to vydrželo?

Mít vztah s Bohem není o dodržování skutků zákona. Je to Ježíš, který pro nás udělal to, co jsme nebyli schopni udělat sami pro sebe (Ř 8,3).

Ve skutečnosti je to o vzdání se. Vzdání se naší vlastní snahy a spolehnutí se na Ducha svatého, na jeho moc a jeho vedení.

Přijmout pomoc

Na Zelený čtvrtek se nám s manželkou stalo něco, co mě přinutilo si uvědomit tuto pravdu. Janka venku večer sadila muškáty a já jsem za ní přišel. Už byla tma, tak jsem rozsvítil, aby měla více světla – všimnul jsem si ale, že jsou otevřené dveře ven, tak jsem vyšel ven a zabouchl dveře. V té chvíli mi došlo, co se asi stalo, a zeptal jsem se Janky, jestli má u sebe klíče. Ani já jsem u sebe klíče neměl. Asi půl hodiny jsem se snažil vymyslet způsob, jak se dostat na faru i bez klíčů, ale moje snažení bylo marné. Já jsem velmi hrdý člověk, ale přišel jsem k momentu, kdy jsem si řekl, že musím spolknout svoje ego a někomu zavolat. Nejdříve jsem volal bratru pastoru Bohdanovi, který mě odkázal dále. Nakonec jsem zavolał Marku Tyrlickovi a ten u nás byl za dvě minuty na motorce i s klíčem.

Janka si potom dělala legraci, že na dalších bohoslužbách mohu říct, že člověk se svojí vzpourou vůči Bohu vlastně vymknul z Božího království. Bůh ale vymyslel způsob, jak nás dostat zpátky k sobě. Poslal Pána Ježíše, aby se obětoval a přinesl nám klíč.

Člověk se ale někdy musí ponížit, přiznat si, že odkázaný sám na sebe je v koncích a potom přijmout pomoc.

Drahý čtenáři a čtenářko, nebudme jako ten muž, který přichází před Boha a děkuje, že není jako ostatní lidé. Přicházejme k Bohu s prosbou: „Bože, slituj se nade mnou hříšným.“ (Lk 18,9-14) To je první krok ke smrti toho starého člověka a k začátku života z moci Ducha svatého.

Stanislav Moravec

(Inspirací pro toto zamyšlení byly knihy *Neuprosné nie zhonu* od Johna Marka Comera a *Svätý Duch v práci*, Oswald J. Smith, přeložil K. Vaculík.)

Wypalenie - palący znak czasu?

Przyszedłem ogień rzucić na ziemię!” – zapowiedział Jezus (Łk 12,49) i dotrzymał słowa. Jego nauczanie do dziś rozpala umysły i serca, zapala do działania, ale również... może męczyć i wypalać.

W pierwszym odruchu gorliwości wielu pragnie stać się gorącymi (por. Obj

stawiać czoła nowym formom zmęczenia, frustracji, zniechęcenia i tym podobnym znikom nowocześnie społeczeństw. Widać nie tylko wiara poszukuje rozumu, nasza równowaga psychiczna, czy też raczej święty spokój, również. Z tą tylko różnicą, że ten ostatni jest znacznie bardziej łatwowierny.

3,15), dlatego przemienia się – niczym u zarania chrześcijaństwa – w żywe pochodnie, zapominając jednak, że one paliły się naprawdę i pozostały po nich zgłiszcz. Stąd przykre niespodzianki. Chciałoby się być krzakiem gorejącym, który płonąc, nie spala się, a zamiast tego jest krzak ciernisty, owszem palący, jego ogień jednak parzy wszystko i wszystkich wokoło. Zamiast teofanii i mistycznych uniesień w służbie Bogu i ludziom, mamy codzienną pospolitość, pełną żółci i jadu, zniechęcającą nie tylko ludzi, którym się służy, ale nawet tych dalekich od religii. Cóż jednak na to poradzić?

Wypalenie zaczyna być znakiem naszych czasów. Śmiałe twierdzenie, ale wydaje się zupełnie zasłużone. „Wypalenie” – czterdzieści lat temu pojęcie prawie nieznanie w świecie – dziś jest elementem samoświadomości nieomal każdego człowieka. Powoli też jak wcześniejsze tego typu zjawiska, na przykład nerwica, kryzys, depresja czy stres, traci naukową wyrazistość i jasność, zyskuje za to magiczną właściwość zaklęcia, które skutecznie koi niepokój umysłu. Trudno bowiem zachować spokój, gdy na każdym kroku trzeba

Gdy w obliczu nieoczekiwanych trudności na drodze do wzniosłych celów – na przykład chronicznego zmęczenia pracą, niechęcią do kontaktu z innymi, wybuchu cynizmu i złośliwości – przeżywamy sygnalizowany głód wiedzy, warto zdać sobie sprawę z dość charakterystycznego, choć nieznanego szerzej zjawiska, które towarzyszy lekturom z psychologii. Bywa ono źródłem wielu nieporozumień. Wszystkim studentom psychologii czy medycyny znane jest przykre uczucie, gdy w trakcie lektur dotyczących poważ-

nie innej choroby lub dolegliwości. Podobny efekt może towarzyszyć lekturom na temat wypalenia.

Ma ono niezwykle bogatą symptomatologię i każdy znajdzie tu coś dla siebie, dlatego użyteczna była powyższa dygresja. Spośród wielu definicji syndromu wypalenia wybrałem jedną z pierwszych, ukutą przez Christinę Maslach, prekursorkę badań nad wypaleniem. Opisała ona wypalenie jako „psychologiczny zespół wyczerpania emocjonalnego, depersonalizacji oraz obniżonego poczucia dokonań osobistych, który może wystąpić u osób pracujących z innymi ludźmi w pewien określony sposób”. Definicja ta jest wielowymiarowa. Pierwszy, najbardziej charakterystyczny wymiar wypalenia to owo wyczerpanie emocjonalne, które mieści w sobie dużą różnorodność objawów, na przykład zmęczenie, utratę energii życiowej, osłabienie, znużenie itp. Drugi wymiar – depersonalizacja – dotyczy relacji międzyludzkich i przejawia się między innymi negatywną i niewłaściwą postawą wobec ludzi, utratą ideałów, drażliwością, unikaniem kontaktów, konfliktowością, deprecjonowaniem innych, trudnościami w komunikacji. Wreszcie trzeci wymiar, który dotyczy stosunku do samego siebie, przejawia się zaniżonym poczuciem własnej wartości, zmniejszoną produktywnością, wycofywaniem się i niezdolnością do radzenia sobie z nowymi sytuacjami, poczuciem braku kompetencji i zaniżeniem inwencji twórczej. By nie pogubić się w tej różnorodności symptomów, warto dorzucić przynajmniej dwa dodatkowe kryteria, które zacieśnią obszar możliwej diagnozy.

Po pierwsze, przy wypaleniu obowiązuje prosta zasada nieomal rodem z fizyki: aby się wypalić, wpierw trzeba „płonąć”. Płoną zaś ci, którzy mają wysokie i ambitne cele w życiu, i przystępują do ich realizacji z wyrażnym entuzjazmem oraz ogromnym zaangażowaniem. Bez tego „miodowego miesiąca” – jak barwnie

Aby się wypalić, wpierw trzeba „płonąć”.

nych zaburzeń psychicznych lub medycznych odnajdują w sobie poszczególne symptomy charakterystyczne dla danej jednostki chorobowej. Nie znaczy to jednak, że na nią cierpią. Oni o tym wiedzą, zwykły czytelnik – nie. Zdarza się więc, że osoby, które przeżywają jakieś cierpienie psychiczne, doznają realnej ulgi lub – wręcz przeciwnie – dodatkowego stresu po przeczytaniu czegoś, co dotyczy zupeł-

określają początek wypalenia amerykańscy psycholodzy – nie może być mowy o wyczerpaniu emocjonalnym. Ci, którzy w życiu nie stawiają sobie wysoko poprzeczki lub nic nie robią, by ją pokonać, nie powinni się bać wypalenia. Po drugie, wypalenie grozi przede wszystkim ludziom, którzy zajmują się zawodowo pomocą lub służbą innym ludziom, a więc nauczycielom i pedagogom, lekarzom

i pielęgniarce, pracowniku opieki społecznej, duchownym, psychologom i psychoterapeutom. Kryterium „bycie dla innych” nie ulega zmianie, mimo że syndrom wypalenia zaczęto stosować też w odniesieniu do innych zawodów oraz pozazawodowych kontaktów międzyludzkich; mówi się na przykład o wypaleniu rodzicielskim, małżeńskim czy opiekuńczym.

Po krótkim omówieniu kwestii diagnostycznych warto wrócić do sygnalizowanego na wstępie problemu i zapytać: Co dalej? Dobrych i praktycznych pomysłów na wyjście lub uniknięcie wypalenia jest tak wiele i są tak łatwo dostępne, że nie warto ich w tym miejscu przytaczać. Lepiej skupić się na lekturze znaku czasu, jakim jest wypalenie. Znak bowiem odśyla do czegoś poza sobą, co wydaje się znacznie ważniejsze niż on sam. Jest to rzecz warta głębokiego przemyślenia, ponieważ może przewartościować zarówno sam fenomen, jak i sygnalizowane sposoby radzenia sobie z nim. Kto wie, czy ze zdumieniem nie odkryjemy, że u osób religijnych wypalenie wcale nie jest i nie było chorobą, tylko etapem oczyszczenia na drodze do świętości? U tych zaś, którzy stoją z daleka od religii, może okazać się znakiem ostrzegawczym, że pomylili cele ze środkami. Przecież w życiu celem nie może być sukces w pracy czy wysokie poczucie własnej kompetencji. A już na pewno drugi człowiek nie może stać się środkiem do ich osiągnięcia!

Przy szukaniu odpowiedzi na pytanie „Co dalej?” warto wrócić do początku: Dlaczego Jezus i Jego naśladowcy nie wypalali się? Odpowiedź może nie być prosta, ale czy krzak gorejący był prostą odpowiedzią?

Źródło: gorka.jezuici.pl

Služba a nic víc

Svět se bez tebe nezboří. Už vám to někdo někdy řekl? Tato věta je sice vtipná svou samozřejmostí, ale přesto se jí docela těžko věří. Jsme ochotni riskovat zboření zeměkoule tím, že si dáme na chvíli pauzu?

Služba, služ, sloužit, služebníci... Tato slova nám letos létají kolem uší a očí celkem často, což je dáno taky tím, že máme *Rok povolání do služby*. Je služba důležitá? Ano. Je služba dobrá? Ano. Je služba pošpiněná hříchem? Zase ano.

Jakkoli se (nejen) letos snažíme povzbudit ke vstupu do služby Pánu, musíme nepřehlédnout i tento úhel. Workoholismus totiž není vymyšlený problém, ale nevědomky nám může nadělat pěknou paseku. Závislost v obleku – vypadá sice důstojně a bohulibě, ale pořád zůstává závislostí a nezdravým chováním. Nebavíme se tady jen o tom, že někdo pracuje hodně, ale především o nezdravém vztahu k práci. No a dnešní epizoda samozřejmě není jen o práci, ale zaměříme se především na službu. Ta totiž přirozeně prací tak trochu je.

Je práce Božím záměrem?

Těšíte se na věčnost, až nebudete muset pracovat? Konečně si plánujete vybrat nastřádanou dovolenou a nenápadně si odpočinout? Tak to vás myslím čeká celkem zklamání. Z mého čtení Bible mi nevyplyvá, že by práce byla parazitem, kterého musíme trpět během naší pozemské a pomíjivé existence. Práce však byla pokroucená – jako už vlastně všechno tady.

Koukněme se na samotný začátek a taky na samotný konec. Na počát-

ku jsou Adam s Evou usazeni do zahrady. Ano, do zahrady. Zahrada není pouze k dívání, ale taky k pečování. Trestem pak nebylo, že by tam museli začít pracovat, nýbrž to, že byli vyhnáni. Práce byla příkazem samotného Hospodina (zahradu měl člověk obdělávat a střežit). První hřích však spustil lavinu zkázy do tohoto světa. Jednou z věcí, kterou tato lavina povalila, byla práce. Pán Bůh odsoudil lidskou práci k její marnosti – bude namáhavá, zčásti marná a bude plná trápení. Bible používá jazyk často lehce zahadný, ale zdá se, že práce ve svém původním záměru radostná a smysluplná se stává něčím úmorným a plným marnosti. A přesto je stále nezbytnou.

Prolistujme teď Písmem o kus dál. Zaslíbení věčnosti se totiž nezdá jako místem trvalého nic-nedělání, nýbrž jako místem aktivity. Izajáš ve své 65. kapitole představuje zaslíbení, jehož naplnění my, křesťané, očekáváme na věčnosti. Leč plné obrazů, přeci jen docela napovídající: „*Vystavějí domy a usadí se v nich... Nebudou stavět, aby se tam usadil jiný, ... Nebudou se namáhat nadarmo ... neboť jsou potomstvem těch, kdo byli Hospodinem požehnáni.*“

Náprava práce, její vykoupení. Práce bude opět radostnou a smysluplnou, bude to vzdálené jakékoli otročině. Každý z nás, co si vzpomene na ten blaživý pocit po dobře vykonané práci, která měla smysl a která nám dělala radost, si může oddechnout. Práce je Božím záměrem, avšak zde v časnosti ji zakoušíme tak trochu zkalenou – jako už vlastně všechno.

Odkud a kudy?

Tento exkurz nás dovádí zpět k našemu tématu. Služba a práce je sice dobrá, ale hřích nejlépe pracuje s dobrým, které trochu ohne a překrutí v něco špatného. A tak se naoko bohulibé věci stávají škodlivými a hříšnými.

Workoholismus má mnoho kořenů. Podíváme se zde pouze na některé a zkusíme rozpoznat, jaký je Boží vhléd na naši hříchem pokrivenou perspektivu.

Sloužím, abych nekým byl.

Pokud by měla vévodit jedna příčina workoholismu v oblasti služby, bude to asi tato. Každý evangelík vám sice i o půlnoci řekne, že pouze milostí jsme spaseni, přesto je nám tento nešvar pořád přirozený. Službou spasený nejsem, *ale možná*

mě Bůh bude mít raději. Službou spasený nejsem, ale možná mě druzí budou mít raději. Službou spasený nejsem, ale možná se někým stanu.

Pán Bůh tě stvořil. Pán Bůh tě vykoupil. To jsou dva klíčové (a snad i jediné) fundamenty naší hodnoty. To, kým jsem, není určeno tím, co dělám. To, proč tu jsem, není, abych pracoval.

Velice rádi a dobře se někdy adresujeme jako nástroje, které jsou Bohu k použití. Nesmíme však zapomenout, že tento příklad poztrácí důležitý rozměr, a sice, že nejsme pouze nástroje. Pán Bůh nás nestvořil jako chybějící součástku do motoru, ale jako lidské bytosti pro svůj obraz. Naše hodnota je nám Bohem darována, nikoli námi získána.

Pokud sloužím méně a hůř než můj bratr a sestra, Boží lásku to ke mně neovlivní.

Je příhodné, že Bible vyzdvihuje slabé, chudé a nemocné, nikoli jejich protějšky. Právě slabí, chudí a nemocní většinou nepodávají lepší výkony než silní, bohatí a zdraví. Pán Bůh si nás ale nevšímá pro naše schopnosti, ale pro svou lásku a dobrotu.

Sloužím, aby vše bylo perfektní.

Jako lidé toužící po věčnosti a dokonalosti je pro nás náročné vžít se do světa smrtelného a polámaného. Na to si však musíme počkat. Právě ve světě plném nepořádku přikrývá Kristus svou milostí vše, co zatím do pořádku dáno není. Nakonec Bůh není nehybným osudem, který čeká na naše dokonalé skutky, ale živou bytostí, která je schopna pracovat dobře a trefně s našimi pokusy. Vždyť i tatínek dokáže zachránit každý zoufalý pokus o stavbu bunkru svého syna.

Sloužím, protože to na mě všechno padá.

Země se točila před naším narozením a je dobrá šance, že se točit bude i po naší smrti. Jako poučil Jitro svého zetě Mojžíše o delegování, jako i první církve vyřešila problém zaneprázdnění, tak i my si potřebujeme přisvojit tento systém. Jsme postradatelní. Nechávejme prostor taky druhým (i kdyby to udělali trochu hůř).

Sloužím jen druhým.

O tom většinou služba je, avšak může to přerůst do nezdravého stavu, kdy přepečováváme druhé a zapomínáme sami na sebe. „Miluj... jako sebe sama.“ Láska k sobě není příkaz, ale spíše předpoklad. Spánek není sobecký, ale moudrý a potřebný. Bůh si tě zamiloval, ne abys mu posloužil, ale protože jsi jeho dítětem.

Sloužím, abych zapomněl.

Dnes je tak nějak těžší být sám se sebou. V každých 120cm² na nás čeká neko-nečnost zábavy a rozptýlení, každé ticho můžeme přebít hlukem. Útěk z reality je jednoduchý, nutkavost něco dělat je uspokojena. Už nemusíme pouze BÝT.

O útěku z reality pomocí alkoholu se Bible vyjadřuje, a tak si to můžeme převzít i do této roviny. Čelit vlastním myšlenkám může být mnohdy obtížné a bolestivé, ale právě to je bránou do hlubokých modliteb. Někdy jen prostě buď.

Církev s.r.o.

Výčet by mohl pokračovat, ale hledejte ho prosím jinde. Tady se zkusíme spokojit s tímto nedokonalým výčtem, neboť se mi dál pracovat ani nechce. ☺

Občas přemýšlím, jak moc pošetile vypadáme před všemohoucím Stvořitelem dne odpočinku, když nejsme schopni zastavit.

Naše církve a náš svět nepotřebuje lidi, kteří se rozdají pro církve a zanedbají svou rodinu. Nepotřebujeme lidi, kteří se budou snažit točit zeměkouli. Nepotřebujeme lidi, kteří pro výkon zapomenou na radost z víry a služby.

Vždyť Bůh nás nepovolává pouze sloužit v církvi, ale jsme povoláni být bratry, dcerami, manžely, otci, babičkami, přáteli, jeho dětmi... Když se těmto povoláním zpronevěříme a jsou dlouhodobě ošizeny pro službu v církvi, je něco špatně.

Téma je široké, rozsah článku nezas tak. Sám si to za nějaký rok přečtu a budu doufat, že jsem se od té doby poučil. Vždyť píšu hlavně o sobě.

Nechci nabízet jednoduchá řešení na komplexní problémy, ale jen připomenout Boží charakter. Pán Bůh není šéf, ale Otec.

Samuel Rusnok

Wypalenie zawodowe to proces i można go zatrzymać. Do zauważenia i uniknięcia „burnout syndrome” niezbędna jest autorefleksja – czujna i codzienna – pisze Agnieszka Janiak w książce „Młody ksiądz wobec wyzwań komunikacyjnych”.

Codzienna radość życia

Ks. Stephen J. Rossetti w swojej optymistycznej i krzepiącej książce-raporcie „Dlaczego księża są szczęśliwi” zauważa, że „wypalenie zawodowe to nie jest tylko sprawa tego, jak dużo się pracuje. Jeśli ktoś jest zadowolony ze swojej pracy, odczuwa życiową satysfakcję, ma grono dobrych przyjaciół i doświadcza od innych wsparcia, a także prowadzi intensywne życie duchowe,

może wytrwać nawet w najtrudniejszych okolicznościach”.

Czego potrzebujemy, by się nie wypalić

1. Dystans emocjonalny – empatia nie afektywna, lecz poznawcza.
2. Autorefleksja.
3. Troszczenie się o siebie.
4. Rozwój osobisty.
5. Wsparcie.

6. Delegowanie zadań i szukanie współodpowiedzialnych (na przykład powołanie zespołów opieki duszpasterskiej).

Zatrzymać proces

Wypalenie zawodowe to proces i można go zatrzymać. Do zauważenia i uniknięcia syndromu wypalenia niezbędna jest autorefleksja – czujna i codzienna. Pomaga w tym: 1. Refleksja nad własnym zachowaniem – uświadomienie sobie różnic w swoim zachowaniu w toku pracy i zmian w nastawieniu do obowiązków. 2. Refleksja nad własnymi emocjami – rozpoznawanie swojego stanu emocjonalnego. 3. Refleksja nad komunikatami z zewnątrz – słuchanie uwag od ludzi życzliwych, do których ma się zaufanie.

Również w tym celu zawieraj sojusze i buduj środowisko wspierające. Jeżeli chcemy efektywnie, z zaangażowaniem i jak najdłużej pomagać innym, należy kochać bliźniego swego jak siebie samego – czyli trzeba zatroszczyć się o siebie. Jak usłyszałam od psycholog pracującej długie lata jako wolontariuszka w hospicjum: „Zadbany kapłan to złoto – ma być wyspany, zdrowy i mieć uporządkowane relacje rodzinne i przyjacielskie”.

O czym nie powinni zapominać nie tylko księża

Drodzy księża, zadbajcie o siebie, nie pomijajcie czy też nie wyzybywajcie się:

1. Wypoczynku: czas na sen, relaks w fotelu, kąpiel, modlitwę, medytację.

2. Rozrywki: wypadu w góry z przyjaciółmi, ogród, pływanie, oddawanie się swoim pasjom.

3. Spotkań z rodziną, przyjaciółmi, znajomymi – świadomość, że jesteście dla kogoś ważni i wyjątkowi, daje siłę.

4. Dbania o własne ciało: aktywność fizyczna poprawia nastrój, zdolność myślenia, wyostrza zmysły, poprawia samopoczucie i pozwala lepiej radzić sobie z własnymi emocjami. W tym wypadku ważna jest systematyczność.

Dziesięć codziennych rad

Jak pracować, żeby się nie wypalić? Można zastosować dziesięć sprawdzonych porad w kwestii codziennych nawyków:

1. Higiena snu: spać minimum sześć godzin, w wygodnym łóżku, w przewietrzonym pokoju i w ciszy.

2. Aktywność fizyczna: już dwadzieścia minut ćwiczeń trzy razy w tygodniu pomaga lepiej radzić sobie ze stresem.

3. Zielone otoczenie: spędzanie czasu na łonie natury obniża poziom kortyzolu (zwanego hormonem stresu). Już nawet

piętnastominutowy spacer lub przebieżka po parku lub lesie oraz kwiaty doniczkowe w domu (widoczne, nieukryte za firanką) bardzo uspokajają i wyrównują codzienny nastrój.

4. Przerwy w czasie dnia: około dziesięciminutowe przerwy co godzinę pracy. Intensywna praca może być efektywna, jeśli po wysiłku mamy chwilę przerwy.

5. Śmiech (a przynajmniej uśmiech) w pracy: kto się śmieje, ten zyskuje dystans do rzeczywistości i do własnych możliwości. Według Charmaine Liebertz: z medycznego punktu widzenia istnieje co najmniej sześć powodów, dla których warto się śmiać.

6. Rozsądna ilość godzin pracy: to oczywiście warunek poza naszymi możliwościami, ale warto wiedzieć, że należy pracować do 40 godzin na tydzień. Dłuższy czas pracy zmniejsza naszą skuteczność.

7. Wyzwania: szukanie w pracy nowych wyzwań.

8. Urlop: dłuższy odpoczynek przynajmniej dwa razy do roku, raz do roku pełne dwa tygodnie.

9. Hobby: praca w ogrodzie, jazda na rowerze, kolekcjonowanie map – możliwości są tutaj nieograniczone.

10. Cel i priorytety: należy mieć jasne (i co pewien czas uświadamiane) cele i priorytety – po co robisz to, co robisz, czy jest to dla ciebie ważne i dlaczego?

Źródło: deon.pl

Tekst jest fragmentem książki Agnieszki Janiak pt. „Młody ksiądz wobec wyzwań komunikacyjnych”, wydanej przez Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego. Tytuł i śródtytuły pochodzą od redakcji. Książka jest objęta patronatem DEON.pl.

Agnieszka Janiak – kulturoznawca i filolog, adiunkt na Wydziale Studiów Stosowanych Uniwersytetu Dolnośląskiego DSW; prowadziła badania w Stanford University, wykładała w John Ernest Foundation w Kalifornii. Prowadzi szkolenia i warsztaty komunikacyjne dla księży, lekarzy, pielęgniarek oraz pracowników socjalnych. Zainteresowania badawcze autorki dotyczące komunikacji w sytuacjach trudnych, tanatoedukacji, a także terapeutycznych funkcji pisanie są wynikiem doświadczeń życiowych i praktyki społecznej. Autorka między innymi monografii „Sztuka współbycia. Komunikacja osób duchownych z chorym, umierającym i żałobnikiem” (Poznań 2019) i „Współczesna schola mortis. Perspektywa kulturowa, komunikacyjna i pedagogiczna” (Warszawa 2021).

Kdyż „ano” spala

Kdyż jsem si 31. března přečetl email, ve kterém mě šéfredaktor žádal o zamyšlení na téma „Angažovanost má své hranice“, napadlo mě, že to pojmu radikálně a prostě nenapišu nic. Přišlo mi to vtipné, ale nezodpovědné, a tak jsem si řekl, že to ještě promyslím. Dnes, když to píšu, je Velikonoční neděle 20. dubna, hluboká noc a já mu ještě pořad ani nepotvrdil, zda vůbec do zítřejšího deadline něco pošlu.

Moje nynější dny jsou dost intenzivní. Péče a výchova mladého Samce dávají rodičům zabrat, zaměstnání má své nároky, závazky ve službě v církvi na různých úrovních si také vezmou svůj díl energie. A tak spousta témat a potřeb prostě jdou stranou, což z nás často dělá dvě vyčerpané trosky, které se nějak snaží přežít. V takovém stavu se právě nacházím a trochu pochybuji, zda mám kapacitu sepsat cokoliv, co by mohlo někomu něco dát...

Asi chápu, proč s tímto tématem šéfredaktor oslovil právě mě. V roce 2021 mě potkalo vyhoření, které ukončilo můj pracovní poměr v naší církvi a vlastně zastavilo téměř všechny moje aktivity. Nestydím se za to. Jen se o tom trochu blbě mluví takhle veřejně. Ono by to totiž mohlo vypadat, že mi vyhoření způsobilo zaměstnání na ústředí SCEAV, ale tak to úplně nebylo. Byl to mnohem větší proces, který se odvíjel především od mého vnitřního nastavení, a trval dlouho.

Víte, považuji se za talentovaného, obdarovaného člověka. A Písmo říká: „Komu bylo mnoho dáno, od toho se mnoho očekává, a komu mnoho svěřili, od toho bu-

dou žádat tím více.“ (L 14,28b) A tak jsem se všemožně snažil dostat tomuto biblickému volání nebo spíše tomu, jak jsem si je vyložil. Přijímal jsem jednu výzvu za druhou, jedno povolání za druhým, protože v nich nešlo nevidět možnosti sloužit či rovnou dveře otevřené samotným Bohem. V jednu dobu, když mi začalo docházet, že toho je příliš, jsem si na velký papír sepsal, co všechno dělám a v čem jsem zapojen. A došlo mi, že takhle to dál nejde. Tak schválně: Plný úvazek, co by mediální koordinátor na ústředí SCEAV s velmi širokou a dynamickou náplní, dva zkrácené úvazky na dvou ZUŠ v okolních městech, dohoda se Slezskou diakonií o lektorské činnosti na školách, pravidelná moderátorská spolupráce s TV Noe a Radiem 7. Z neplacených činností a služeb to bylo členství ve správní radě jedné neziskovky, role v přípravném výboru SAMu, role presbytera v našem sboru se všemi závazky, hudební aktivity ve sboru, služby slovem, vedení služby Teen English Camp, vedení služby Fusion, start projektu Večerní... plus všechny kapely, většinou tak tři najednou, a jistě jsem teď ještě něco zapomněl.

Nechlubím se, není čím, jen to popisuji. Brzy jsem musel bolestně zjistit, že jsem to přehnal. Abych to vyjasnil, já všechny ty aktivity dělal rád, všechny ty výzvy jsem přijímal ochotně a bez většího váhání. Všechny mi dávaly smysl, všechny ty činnosti mě bavily. A ano, přiznávám, že mi také dávaly pocit významu, důležitosti, nepostradatelnosti, výlučnosti. A tak jsem lítal jako fretka z jednoho koutu Boží vinice na druhý, každý den, pátek i svátek, od jara do zimy. A léto bylo vždycky ještě intenzivnější, protože campy, tábory, pobyty, festivaly – všude a furt jsem něco dělal a se zbytečností, jakou je odpočinek, jsem se nezdřezděl. Dovolená znamenala sloužit na campech. A třebaže mi došlo, že toto musí přestat, prostě jsem nedokázal říct „dost, končím“, protože mým odstoupením by v mnoha případech skončila taky ona služba. A tak to jednou řeklo moje tělo místo mě. V létě 2021 jsem si vzal čtyřtýdenní dovolenou, protože jsem se už několik měsíců cítil úplně vyčerpaný a vypálený – každé ráno jsem se budil už našťvaný a unavený. Dokonce i kamarádi už mi říkali: „Hele, vypadáš hrozně, potřebuješ změnu, hoříš.“ Tak jsem se začal trochu zajímat o to, jak vypadá vyhoření, a začalo mi docházet, že se asi blíží. A přišlo. Po čtyřtýdenní dovolené jsem se vrátil do práce naprosto neodpočatý, protože jsem samozřejmě o dovolené zkoušel dohnat všech-

no, co jsem mezi tím zanedbal doma. Několik dní jsem ze sebe loudil jakýsi výkon, ale za moc to nestálo. Jednou ráno, bylo to asi v polovině září, jsem přišel do práce, zapnul počítač, uviděl svůj seznam aktuálních úkolů a došlo mi, že už nemám sílu pohnout ani jediným. A tak jsem počítač zase vypnul a jel k doktorovi. Nevěděl jsem, jak mu mám říct, že si myslím, že jsem vyhořel, ale on to poznal. Povídá: „Jediná cesta, jak z toho ven, je dlouhodobá nemocenská, antidepressiva a psychotherapie.“ Já na něj: „Ale já přece nemám depresi?“ On mi se soucitem odpověděl: „Máte depresi. Vyhoření je forma depresivní poruchy.“ A tak jsem ze dne na den všechno ukončil a následujících deset měsíců strávil mimo téměř všechny aktivity s diagnózou depresivní poruchy druhého stupně.

Co přišlo potom? Ano, některé služby a projekty skončily. Některých mi bylo líto, jiných vlastně ani ne. Díky psychotherapii jsem začal rozumět, co mě do tohoto stavu přivedlo. Bylo toho hodně. Od vnitřního nastavení „být hodný kluk, co nedělá problémy“, přes přijetí, jakože křesťanské role obětího beránka, co nikdy neodmítne pomoci druhým, přes spasitelský komplex „beze mě to všechno krachne, tak já to všechno nějak zvládnu, Pán Bůh mě v tom přece nenechá, když už mě do toho povolal“, až po zcela psychopatické mučednictví „když Ježíš trpěl za mě, proč bych já neměl trpět pro něj?“

Takhle napsáno to vypadá trochu směšně, to asi vidíte všichni. Ale ruku na srdce, kolik nás v sobě podobné nastavení nosí? A kolik z nás už si klade otázku „proč to všechno do přčic vlastně dělám?“

Poznáváte se? Co dělám teď? Živím se jen jednou prací, hodně se věnuji muzice, protože ta je úplně nejvíce tím, kdo jsem. V církvi jsem si to nastavil tak, že chci dělat jen jednu či dvě, ale maximálně osm služeb (vtip). Víím, že mám problém říkat ne, když někdo něco potřebuje. Občas si uvědomím, že toho zase dělám hodně, a tak brzdim. A víím, že bych se měl více starat o svoje fyzické zdraví, a to se mi pořád opravdu nedaří.

Když tento text dopisuji, je Velikonoční pondělí dopoledne. Většina z vás sedí v kostele. Já před chvílí uložil našeho chlapečka k prvnímu dennímu zdřimnutí a řeším, co všechno dnes potřebujeme stihnout. Když před chvílí manželka uviděla, že už zase sedím u počítače a něco píšu, řekla jen: „A nechceš si raději vyjet na kole?“ Má pravdu, holka moje. Chci, strašně chci. Tak jdu.

Tomáš Samiec

Vzkříšené povolání

Vše utichá, světla v kostele se rozsvěcují, srdce tří zvonů hlasitě oznamují začátek bohoslužby. Pokládám ruce na klaviaturu varhan – každou ruku na jiný manuál – a nohy na pedály. S prvními odehranými tóny se mi však začínají nervozitou tak trást všechny končetiny, že by to někteří mohli považovat za pokročilé stadium Parkinsonovy choroby.

Takhle nějak vypadala moje první odehraná bohoslužba v Bludovicích v dubnu roku 2021. Měl jsem co dělat, abych ji vůbec dohrál do konce. Tenkrát mě přemluvila babička Volná, stále aktivní varhaník v kostele ve Stonavě, abych hraní nevzdal hned po prvním pokusu a dal tomu ještě šanci. Nyní to budou už čtyři roky, co hrou na varhany aktivně sloužím. Můžu se pochlubit téměř stovkou doprovozených bohoslužeb, více než 90 různými odehranými instrumentálkami a desítkami nacvičených českých a polských doprovodů ke kancionálovým písním. Možná si řeknete, že varhaník s několikaletou zkušeností určitě zvládne zahrát leckterou píseň z kancionálu spatra. Ale pro někoho, kdo začíná, je každý jeden doprovod jako naučit se novou skladbu. A pokud je na bohoslužbě písní pět, k tomu další píseň k připomínce, preludium, postludium, interludium a hudební podklad k Večeři Páně, potom už se taková bohoslužba rovná absolventskému koncertu na ZUŠ. S tím rozdílem, že na absolventský koncert trénují žáci rok, zatímco na bohoslužbu má varhaník někdy pouze týden (a pokud studuje v Brně, tak jenom víkend).

Samotnému nacvičování také předchází úsilí spojené s vyhledáváním nových a nových skladeb. A to vše je potřeba nějak zakomponovat do již plně nabitého rozvrhu. Bonusem bývá trénování v chladném kostele, který si až do května drží teplotu o deset stupňů nižší, než je venku. Občas mám pocit, že mé stále studené ruce téměř přimrzají k varhanním klávesám. A nejhorší na tom je, když se po vši té práci nacvičené preludium nepovede tak, jak by mělo. Když se prsty rozhodnou, že zrovna nastal čas vzeprít se pokynům vedeným z centrální nervové soustavy a začnou si hrát, co se jim zachce. Místo křížku béčko, durové akordy se mění v mollové a postludium od Johanna Sebastiana Bacha zní jako improvizace, kterou si varhaník vymyslel někdy během kázání. Moje perfekcionistická povaha tak dostává občas pořádně zabrat.

Nerad bych však, aby z těchto řádků vyznělo, že hraní na varhany je vlastně jedno velké utrpení. Právě naopak. Domnívám se, že ne mnoho smrtelníků mělo možnost zahrát si na tento královský nástroj. Rozeznívat píšťaly nejrůznějšími rejstříky k Boží slávě je obrovská pocta. Zkušenost, o které snad budu jednou vyprávět svým vnoučatům.

Poslední měsíce jsem si však často pohrával s myšlenkou, že už nastal čas posunout varhanní štafetu dál a s hraním skončit. V současnosti trávím totiž naprostou většinu času v Brně a domů se dostávám stěží jednou za měsíc. A místo sobotního drilu na varhany bych radši trávil čas nějakým pohodlnějším způsobem.

Můj pohled na věc však změnil jeden krátký článek v březnovém čísle časopisu Přítel s názvem *Rok(y) odvolání ze služby*. Jeho autor, pastor Marek Říčan, zde jmenoval různé důvody, proč lidé odcházejí nebo jsou odvoláni ze služby. A já si při čtení uvědomil, že se právě stávám dalším číslem ve statistice lidí, kteří ze sboru odešli a přestali sloužit. Když jsem článek dočetl, rozhodl jsem se, že nechci být tím, co sloužit přestane, protože to je takhle pohodlnější. Řekl jsem si, že zvuk varhanních píšťal ještě nějakou dobu rozeznívat budu. Jednou může nastat situace, kdy si budu chtít zahrát, ale už tu možnost mít nebudu.

A proto všem čtenářům přeji dvě věci: aby nepodceňovali sílu článků tohoto časopisu a aby i oni dokázali vytrvat ve své službě a nechali Boží slávu působit skrze jejich obdarování. Protože *žeň je obrovská, ale dělníků málo*.

Frederik Volný
varhaník ve sboru
v Havířově-Bludovicích

Jestem człowiekiem wielkanocnym

Dla potrzeb audycji ekumenicznej „Głos Chrześcijan”, którą mam przyjemność prowadzić na antenie Czeskiego Radia Ostrawa, nagrałem w marcu rozmowę z ks. Zbigniewem J. Czendlikiem. Co prawda bez dżingli i muzyki © prezentujemy poniżej naszym P. T. Czytelnikom wywiad w całości, jedynie z minimalną ingerencją redakcyjną w słowo mówione.

mówić po polsku, to mi mówią: „Ale pan ładnie mówi po polsku”. A ja się wstydzę za to, jak mówię, chociaż jestem Polakiem, więc mówię: „No, studiowałem polonistykę, uczyłem się języka” (śmiech)... Mówią: „To bardzo fajnie”. Bo gdybym powiedział, że jestem Polakiem, to by powiedzieli: „Wyjechał z kraju i już nie mówi po polsku”. Trochę się więc do tego nie przyznaję, a tu z kolei mi mówią: „Ale fajnie mówisz po czesku!” A ja wiem, że nie mówię fajnie po czesku, dlatego że – powiem tak – polskiego już nie pamiętam, a czeskiego jeszcze dobrze nie umiem.

Jesteś chyba zbyt krytyczny wobec siebie...

Według języka trudno mi powiedzieć, kim naprawdę jestem. Kim jestem, to wiem na sto procent, kiedy polska drużyna piłki nożnej będzie grała z Czechami; to tam jest jasne, że jestem Polakiem. My zresztą przecież jesteśmy rodziną, nasze narody i języki, jesteśmy sąsiadami, Słowianami, więc to moje „rozkroczenie” kulturowe czy językowe nie ma aż tak wielkiego znaczenia.

A ja to od urodzenia w sobie miałem, że byłem zawsze taki trochę kosmopolityczny i nadnarodowościowy; mnie wszędzie było i jest mi wszędzie dobrze.

Ale to jest takie typowo cieszyńskie. Śląsk Cieszyński jest takim tygłem kulturowym, językowym, narodowościowym, ale także religijnym, wyznaniowym, bo przecież ewangelicy, katolicy, kiedyś byli Żydzi... To właśnie stymuluje otwartość na innych, na drugiego człowieka.

Ty to fajnie powiedziałaś, ja myślę, że wszystkie tereny przygraniczne – nie myślę teraz tylko o Śląsku Cieszyńskim, ale na przykład tam, gdzie się łączy Francja z Niemcami itp. – mieszkańcy tych terenów zawsze byli bardziej otwarci, mieli rozszerzone podejście do różnych spraw i widzenie świata. Tak więc może to, że

Mówiłeś niedawno w jakimś wywiadzie dla Czeskiego Radia, że właśnie miałeś kontakt z Polakami, dlatego jesteś tak trochę „spowolniony” w języku czeskim. Dziś rozmawiamy po polsku, a Ty wracasz z Pragi. Co powiesz o tym „przeskoku językowym” w drugą stronę?

Ja jestem taki trochę schizofreniczny, dlatego że jak jadę do Polski i zaczne

się wychowałem na Śląsku Cieszyńskim, rzeczywiście mogło mieć wpływ na to moje podejście. Widzisz, nawet do tej pory tak nad tym nie myślałem, ale rzeczywiście to tak jest.

Niedawno pewien antropolog kultury, z którym rozmawiałem na antenie, nazwał tę „diagnozę”. Takie myślenie jest podobno charakterystyczne dla nurtu badawczego z główną tezą transnacionalizmu na pograniczu. To znaczy, że wiem, kim jestem, ale tym którzy są obok mnie tym bardziej pozwalam, by byli samymi sobą; że się możemy na przykład w czymś nie zgadzać, ale to nie naruszy naszych wzajemnych relacji...

No widzisz, to mamy tę samą diagnozę (śmiej).

Pomyślałbyś kiedyś, że będziesz mieszkać po czeskiej stronie? Miałeś jakiś kontakt z językiem czeskim? Mielicie kogoś z rodziny na Zaolziu?

Powiem ci prawdę, w najgorszym śnie by mi do głowy nie przyszło, że będę w Czechach. Wychowywałem się w czasach PRL-u, w których cieszyński Most Przyjaźni wcale nie był wyrazem przyjaźni, ciocię miałem w Jabłonkowie, ale granica była szczelnie zamknięta... Jakaś tam dalsza rodzina ciągle jeszcze żyje, tu i tam ktoś się do mnie odezwie, napisze, jakichś tam krewnych po czeskiej stronie mam...

Ale oni i tak mówią po polsku?

Oczywiście, no tak, wiadomo. Ale kiedy skończyłem studia i byłem wyświęcony w roku 1989, biskup posyłał nas na różne misje, głównie między Polaków rozproszonych po świecie. Koledzy dostawali więc propozycje Anglii, Francji, Niemiec, Włoch czy Stanów Zjednoczonych... Ja myślałem, że też coś takiego przyjdzie, a tymczasem dostałem Czechy. Muszę powiedzieć, że zachwycony tym nie byłem (śmiej). Ale chyba po trzech latach mojego pobytu tutaj w Czechach dostałem od biskupa Damiana Zimonia propozycję wyjazdu do Stanów Zjednoczonych na Brooklyn, do Polonii. I miałem chyba dwa tygodnie czy miesiąc na to, że bym się zastanowił. W tym czasie byłem już jednak zdecydowany, że nie pojadę, że zostanę tutaj. Dlatego, że od samego początku mi tutaj było dobrze.

A to się zgadza z tą Twoją – może nie tyle etymologią, co wyjaśnieniem Twojego nazwiska: „CZ-end-lik”?

No właśnie, że to jest miejsce, gdzie bym miał skończyć...

No nie, nie skończyć, czekaj, bo to po polsku tak dziwnie brzmi. Ale to znaczy, że to jest jakiś Twój cel, Twoje miejsce w świecie, miejsce życia?

No, tak to mam: „CZ”... Ja sobie teraz nie mogę przypomnieć, to bym musiał gdzieś sprawdzić, że podobno to moje nazwisko Czendlik coś znaczy po węgiersku, więc być może ma ono swoje korzenie na Węgrzech. Ale niestety nie powiem ci tego do mikrofonu; za dziesięć lat jak przyjedziesz i będziemy powtarzać naszą rozmowę, to już będę wiedział, to wtedy ci powiem (śmiej)...

Co Cię w Czechach czy czeskości zafascynowało? Co powoduje, że to jest Twoje miejsce?

Co powoduje? Wiesz, może to, że przyszedłem tutaj do Czech i poczułem się jak w wolnym świecie. Nie przyszedłem do pracy, jak do jakiejś dużej firmy, gdzie się chodzi na szóstą czy na zmiany dwunastogodzinne... Kiedy w Polsce przyszedłem do parafii, dostałem po wikarym, który był przede mną, pewne zadania i obowiązki, tak że mi to przypominało trochę fabrykę albo jakąś firmę. Było jasno dane: to musisz zrobić, tamto musisz zrobić, tego nie rób, bo to robi ktoś inny i były te funkcje rozdzielone. Tu zostałem wrzucony na głęboką wodę – ale to mi właśnie odpowiada. Faszynowało mnie, że ode mnie zależało, co i jak będę robił, że mam pewną wolność, że mi nikt nie mówił, co mam robić i jak mam to robić. To był dla mnie plus, że mogłem eksperymentować. Ja lubię improwizację, miałem i mam do dzisiaj przestrzeń, by w pewnej mierze improwizować. Lubię improwizację, dlatego że nigdy nie wiesz, jak się skończy; to jest w niej najbardziej podniecające. A myślę też, że jestem w takim środowisku, gdzie mogę pokazać, co umiem. W Polsce biskup na ciebie włoży ręce i ty już w tym statucie wyskoczysz w górę – już cię wszyscy tytułują „Proszę księdza” i nisko ci się kłaniają. A tutaj spadniesz. Nawet gdybyś miał ileś tam tytułów, to spadniesz na poziom... nawet nie polityków, ale jeszcze niżej.

W opinii społecznej, w patrzeniu ludzi?

W patrzeniu ludzi. A tu, widzisz, to było dla mnie wyzwanie, że bym sobie sam wybudował swoje miejsce w Kościele. Oczywiście, nie sam, dlatego że mam koło siebie fantastycznych ludzi i nigdy bez nich bym nie był tam, gdzie jestem. Ty przyjechałeś tu do mnie do Lanškrouna i widzisz, jak to tu u mnie żyje. Moja filozofia, to nie przeszkadzać w parafii. Ja czasami, jak odjeżdżam gdzieś na urlop

– w tym roku po trzech latach miałem urlop, byłem na Florydzie u swojego kolegi – i zawsze jak wracam po dłuższym czasie, to mówię, że tu wszystko działa lepiej beze mnie niż ze mną.

Skromny gość...

No nie, ale mam tu wspaniałych ludzi, nie tylko takich, którzy tu mają jakieś zawodowe obowiązki, ale wielu tych, którzy sami od siebie pomagają...

Nie tylko pracownicy, ale wszyscy którzy tworzą tę rodzinę parafialną?

Kościół mamy bardzo ładny, ludzie przyjadą, mówią, jak to wszystko ładnie wygląda. A ja odpowiadam, że łątwo jest coś wybudować, ale utrzymać to na pewnym poziomie jest bardzo trudno. I gdyby ci ludzie się o to nie starali, to te obiekty i ta nasza parafia by tak nie wyglądała. A druga rzecz, która jest ważna, że czasami przyjeżdżają ludzie popatrzyć na Czendlika – nie muszą przyjeżdżać do Lanškrouna, żeby mnie widzieli, ale chcą – i kiedy się z nimi spotykam, oni mówią, że tu jest taka odświeżająca atmosfera w kościele, że czują się tu dobrze. A to jest to, co tworzą moi parafianie, że czujemy się w kościele dobrze. To moja filozofia, że ludzie zapomną co im powiedziałeś, zapomną co dla nich zrobiłeś, ale nie zapomną, jak się obok ciebie czuli. Dla mnie najważniejsze jest, by wytworzyć w kościele taką atmosferę, żeby ludzie się w nim dobrze czuli. To masz dokładnie to, co w Ewangelii góry Tabor. Ja jestem wielkim fanem góry Tabor. Wiem, że Golgota jest najważniejsza i też tam stoję, ale dla mnie ulubioną jest właśnie góra Tabor. Podoba mi się, jak Jakub i Jan mówią: „Nam jest tutaj dobrze, wybudujemy tu namioty...”

Będziemy robić grilla.

Jasne! To jest dla mnie inspirujące, ważne, żebyśmy się z sobą czuli dobrze. No a my siedzimy tutaj u mnie na probostwie w kuchni, a jak wchodziliście, to powiedziałem, że bardzo ważny jest ten obraz, który tu mam na centralnym miejscu. Ten obraz znalazłem gdzieś na strychu...

Uczniowie z Jezusem w Emaus?

No właśnie, dużo ludzi myśli, że na tym obrazie jest Ostatnia Wieczerza, a to są uczniowie w Emaus. Ten obraz miał wpływ na moje podejście do duszpasterstwa, na moją filozofię, pogląd na parafię. Kiedy ci uczniowie szli do Emaus, nie wiemy dokładnie, gdzie się zatrzymali, ale ja myślę, że w jakimś tam motoreście... Idą

z Jezusem i On im opowiada, coś im wyjaśnia. Ale kiedy już przyjdą, Jezus weźmie chleb i wino, pobłogosławi – i dopiero wtedy się tym uczniom otwierają oczy na Jezusa. Ten obraz mi mówi: „Słuchaj, nie siedź tu na tej farze, idź do tych ludzi tam, gdzie oni są. Idź do tego motorestu, idź do tej kawiarni, dlatego że tam ludzie czekają, tam im się mogą oczy otworzyć na Boga”. Nie w kościele; tam musimy „natankować” energii po to, żeby potem z tą energią iść poza kościół i tam budować tę naszą rodzinę...

Mówiłeś kiedyś o tym, że Kościół to nie staw ze stojącą wodą, ale potok, gdzie woda jest krystalicznie czysta? Czyli ważna jest dynamika?

Ta woda jest czysta tylko wtedy, kiedy jest w ruchu, kiedy się dzieje; wiesz, nie że stoi jak w jakimś stawie. Kiedy stoi, przestaje być czysta, po czasie nawet nieprzyjemnie pachnie. Ja mam takie wrażenie, że my chrześcijanie jesteśmy duchowo otyli. To teraz jest problem ludzkości: za dużo przyjmowanych pokarmów, a za mało energii zużywanej na ruch, na działanie. Mielibyśmy zażywać więcej ruchu w sensie duchowym, więcej dawać z siebie, żeby tę duchową otyłość spalać.

Dokąd by u nas w Republice poszedł Pan Jezus, żeby się spotykać z ludźmi?

No, gdzie by poszedł... Myślę, że najpierw by przyszedł do nas, księży, wziął bicz i gonił nas. Myślę, że by przeszedł po tych różnych farach, probostwach. Ale ja myślę, że tak jak ci uczniowie w Emaus Jezusa nie poznali, tak i my dzisiaj Go nieraz nie widzimy. Pytaniem nie jest, dokąd by Jezus przyszedł – bo On tu jest między nami, tylko my Go nie dostrzegamy.

Łatwiej rozmawiać z ludźmi o wierze w kontekście Świąt Bożego Narodzenia. Co z tymi wielkanocnymi: z krzyżem i zmartwychwstaniem? Jedno temat tabu (śmierć), a drugie nieprawdopodobne...

Ale święta wielkanocne są tymi najważniejszymi. Z tym, że tak jak chyba większość ludzi, ja też bardziej lubię Boże Narodzenie. Myślę, że ludzie cierpią na deficyt miłości. Ja nie jestem człowiekiem wielkopiątkowym...

Wielki Piątek by nic nie rozwiązał, gdyby nie zmartwychwstanie?

Właśnie. Dla mnie najważniejsze jest to, co miało miejsce trzeciego dnia, w niedzielę, czyli rano po sobocie. Ja je-

stem człowiekiem wielkanocnym. Widzę to zwycięstwo, widzę tę nadzieję; nie pozostałem pod krzyżem, by całe życie tylko płakać nad tym, co Jezusowi zrobili, jak Go ukrzyżowali. Ja jestem trochę dalej.

Jesteś pod krzyżem, na którym Go nie ma, bo zmartwychwstał i żyje?

Jestem z tym Jezusem, który mi pomaga w moim życiu nieść wszystkie, przeróżne moje problemy. On już wziął wszystkie te moje grzechy na siebie, On już wziął moje cierpienie. Tylko Mu mu-

szą dać to wszystko, bo dobrze jest kiedy niosę zakupy, jak mnie ktoś spotka i powie: „Daj mi tę torbę, daj mi ten plecak, ja ci pomogę”. A to wszystko dla nas zrobił już Jezus, to wszystko już się stało.

I to jest piękne powielkanocne podsumowanie naszej dzisiejszej rozmowy. Zbyszeku, dziękuję serdecznie i życzę Ci tej obecności Zmartwychwstałego na co dzień. A równocześnie z serca gratulujemy niedawnego wyboru do Rady Programowej Czeskiego Radia!

jak

Naše vyznání a naše vyznávání

Tento rok je bohatý na různá kulatá výročí. Uplynulo neuvěřitelných 1 700 let od přijetí Nicejského vyznání. O co se jednalo? O Krista. Jak jinak. Bylo nutné uchopit, odsouhlasit, přijmout a předložit k věření celé církvi, kdo Ježíš je a jakou roli sehrává v dějinách spásy. Také šlo o vyjasnění Ježíšova postavení vzhledem k Bohu Otci, což se ukázalo jako velká výzva. Už proto, že nemálo lidí chtělo, třeba nepatrně, ale přece, odsunout Krista z centra pozornosti na okraj. Nemá smysl pouštět se do historických a teologických pro a proti. Podstatné je, že církev tehdy na základě Pís-

ma postavila Ježíše Krista do epicentra světa i církve.

Vždy jde o Krista

I naše „staré“ Apoštolské vyznání víry se dostalo v průběhu dějin „pod palbu“. Začátkem sedmdesátých let 19. století se rozhořel spor o Apoštolské vyznání víry (něm. „Apostolikumstreit“). Někteří faráři jej odmítali užívat při bohoslužbách s odkazem na to, že obsahuje z jejich pohledu legendární či polopравdivá, či dokonce nepravdivá prohlášení. Předešlým šlo o Kristovo panenské početí a sestoupení Krista do pekel. Adolf von

Harnack, významný liberální teolog své doby, k tomu pohledu na věc poskytl dobrozdání, které u části církevní veřejnosti vyvolalo pohoršení. Zastával názor, že by Apoštolské vyznání víry mělo být nahrazeno kratší verzí, v níž by se formulace nepřijatelné pro liberální teologii prostě a jednoduše vypustily. Neprošlo to. Ale znovu se jednalo o určitý útok na Krista a Evangelium.

Ještě jedno vyznání

Dneska už nepotkáte mnoho lidí, kteří dokážou přečíst němčinu v „gotickém písmu“ (nepřesně řečeno „švabachem“). Já mám to štěstí, že ho zvládnou přelouskat. Díky tomu se mi dostala do rukou opravdu skvostná kniha nebo spíše útlá brožura. Taktéž vyznání. Materiály z konference a pak také články vyznání z Barmen z roku 1934. Část německé evangelické církve (dodejme ta výrazně menší) tehdy vnímala jako absolutní nutnost vymezit se vůči národnímu socialismu. Jinými slovy, potřebovala jasně a jednoznačně sdělit, že vůdcem a pánem dějin a církve není Hitler, ale Ježíš. Tato část církve (Bekennende Kirche) za svůj postoj zaplatila nemalou cenu. Mnozí z jejich řad byli vězněni, někteří zabiti. „Ano“ Ježíši může znamenat také „ne“ císaři, „ne“ vůdci.

Před kostelem na Vyšší bráně je známé biblické heslo: „*Vyznáš-li svými ústy Ježíše jako Pána a uvěříš-li ve svém srdci, že ho Bůh vzkřísil z mrtvých, budeš spasen.*“ Vyznání je pro křesťanství a křesťany klíčové. První křesťanské vyznání znělo laconicky a úderně: „Ježíš Kristus je Pánem.“ Někdy bylo ovšem potřeba doplnit, kdo pánem vskutku není.

Vyznání z Barmen uvozují dva citáty, Lutherův a Kalvínův. Stojí za to citovat oba, pro tentokrát uvedeme slova druhého z reformátorů: „*Nesmíme dovolit, aby nás strach z člověka nebo lidské sympatie odvedly od celé rozhodnosti našeho vyznání. Pokud se po nás žádá, abychom se jakýmkoli způsobem zapřeli Evangelia, jedinou vhodnou odpověď je raději smrt.*“

Není to teorie ani pouhé zvukné heslo. Pro Vyznávající církev jako odpověď na modlářství tzv. Německých křesťanů (Deutsche Christen) představovalo vyznávání Ježíše a odmítání Vůdce mimořádně hmatatelnou realitu.

Ani v mých představách mě nenapadlo, že nejbohatší člověk planety vztyčí svou pravici v nezaměnitelném gestu. Také jasné vyznání.

*Zbyšek Kaleta
diakon*

Aby lidé mohli najít cestu k Bohu

Foto: Lukáš Sztefe

V polovině března letošního roku jsem měl možnost strávit celý týden ve společenství nenedominanční církve Way Church ve městě Wigan v severozápadní Anglii. Spolu s dalšími padesáti vedoucími z České a Slovenské republiky jsme mohli nahlédnout do zákulisí tohoto sboru v rámci cesty pod hlavičkou komunitní sítě vedoucích Nové horizonty. Musím říct, že to byla zkušenost, která mě hluboce zasáhla a inspirovala.

Way Church, doslova „Církev cesta“, je společenství, jehož mottem a posláním je, aby všichni lidé mohli najít svou cestu k Bohu. Snaží se být otevřeným místem pro každého, bez ohledu na původ, životní příběh či duchovní minulost. Z mnoha inspirativních momentů na mě asi nejsilněji zapůsobil komunitní rozměr církve.

Ve Wiganu vnímají církev jako místo, které není určeno pouze pro křesťany, ale jako prostor, kde se setkává celá komunita, místo pro rodiče, děti i lidi v těžké životní situaci. Před několika lety se s vírou rozhodli vybudovat větší sál pro tisíc lidí. Tehdy se jich scházelo necelých tři sta, dnes se nedělních bohoslužeb účastní přibližně šest set lidí. Nejde o americkou, africkou, asijskou ani australskou církev, ale o sbor, který je v mnohém blízký i naší kultuře. Působí ve městě, které má o něco více obyvatel než Havířov, a leží v aglomeraci srovnatelné s Ostravou.

Nová budova nebyla postavena pouze jako prostor pro bohoslužby, ale slouží také jako konferenční a kulturní středisko pro celé město.

Život Way Church zdaleka nekončí nedělní bohoslužbou. Naopak, neděle je

vyvrcholením a oslavou toho, co církev žije během celého týdne. Členové sboru se pravidelně scházejí v menších skupinách napříč městem. V současnosti má sbor přes třicet skupinek. Některé jsou zaměřené na biblické studium, jiné jsou zájmové. Například skupina, která jezdí na cyklovýlety, nebo skupina, která se v neděli večer schází ke sledování fotbalu. Tyto skupiny často oslovují především lidi, kteří běžně do církve nechodí. Vedoucími těchto skupin jsou členové sboru, o které pečují hlavní vedoucí. Ten je podporuje v tom, jak se těmito lidem věnovat, jak o ně pečovat a být jim nablízku v jejich životních příbězích.

Přímo v areálu kostela vznikl sociální projekt nazvaný Community Grocery. Jde o netradiční obchod s potravinami, který pomáhá lidem s nízkými příjmy zajistit cenově dostupný nákup základních potravin. Nabízí kvalitní jídlo za zlomek běžné ceny. Mnoho rodin, které by jinak těžko vyžily, díky němu ví, odkud přijde jejich další jídlo.

Dalším mostem k veřejnosti je církevní kavárna. Nachází se přímo v budově sboru a je otevřena veřejnosti po celý týden. Stala se oblíbeným místem setkávání. Lidé z komunity sem chodí na kávu, oběd nebo jen tak si popovídat. Často ani netuší, že se nacházejí v prostorách kostela. Kavárna slouží jako neutrální místo, kde se přirozeně setkává svět církve a okolního sousedství. Není výjimkou, že zde vedle sebe sedí člen sboru s otevřenou Biblí a místní obyvatel, který si přišel odpočnout, a dají se do řeči. Takto se přirozeně navazují vztahy a boří bariéry mezi církví

a těmi, kteří s ní dosud neměli žádnou zkušenost.

Way Church rovněž založila nadaci Way Foundation, prostřednictvím které finančně podporuje dobročinné a misijní projekty za hranicemi vlastního sboru. Vedení se rozhodlo věnovat deset procent všech darů, které sbor obdrží, právě do tohoto fondu. Tím prakticky žijí hodnotu štědrosti a dávají desátek ze svého rozpočtu na požehnání druhým. Myslí tak nejen na sebe, ale i na širší Boží království.

Ačkoli se naše slezské podmínky mohou v leččem lišit, tento sbor může být velikou inspirací i pro nás. Way Church má jasnou vizi a identitu. Ví, proč existuje, a tomu podřizuje vše ostatní. Jejím cílem je, aby lidé našli cestu k Bohu. Podobně i naše sbory potřebují rozpoznat, k čemu je Bůh povolává právě v jejich místě a čase, a nebát se tomu přizpůsobit svůj styl služby. Někdy to může znamenat odvahu ke změně. Důležité však je, aby za vnější proměnou stála skutečná obnova srdce církve pro ztracené lidi.

Je to výzva, jak můžeme být jako církev viditelně prospěšní svému okolí tak, aby naše nepřítomnost byla znát. Nemusíme mít hned velké centrum s kavárnou. Můžeme začít malými kroky. Například otevřít dveře sborové místnosti pro komunitní aktivity, pořádat kurzy, nabídnout pomocnou ruku rodinám v nouzi nebo spolupracovat s místními spolky či neziskovkami.

V českém prostředí, kde mnohé sbory zápasí s nedostatkem vedoucích, je inspirující vidět model investování do nových vedoucích a předávání odpovědnosti. Way Church má vlastní program zaměřený na rozvoj lidí v různých oblastech církevního i společenského života.

Nemusíme kopírovat vše. Každé společenství je jedinečné. Ale princip být církví srozumitelnou dnešnímu člověku je hodný následování. Jak trefně vyjádřil jeden z vedoucích Way Church, církev má reprezentovat, kým Ježíš skutečně je, aby mohla přinášet proměnu celé společnosti. To platí univerzálně. I v České republice potřebujeme církve, které autenticky ukazují Krista svým životem a službou. Tak, aby naše okolí zakusilo prakticky jeho lásku a moc.

Way Church ve Wiganu je živým příkladem toho, že když se spojí věrnost evangeliu s tvořivostí a službou v lásce, může církev rozkvést i uprostřed sekulárního prostředí. Jejich příběh nás vybízí k novému nadšení pro Boží věc.

*Lukáš Sztefek
senior*

Výjezd do Tanzanie

Do projektu Děti Afriky jsem se zapojila před dvěma lety a vlastně to začalo návštěvou u Klusů, kdy pastor Michal vyprávěl, že administrativy v projektu je čím dál více a hodila by se mu nějaká stálá pracovní síla. Později mě napadlo, že při mém zkráceném úvazku bych pár hodin navíc zvládla, Michal souhlasil, a tak jsem začala v projektu pracovat. V té době nám přátelé ze Slovenska dokončili aplikaci, ve které jsou navedené všechny údaje o dětech a jejich sponzorech i všech platbách a která má spoustu užitečných funkcí. Mým úkolem v projektu je hlídat správné přiřazení plateb, provádět změny, informovat sponzory o všech změnách ve studiu dětí, urgovat případné nedoplatky podpory, zpracovávat příchozí dopisy, distribuovat je sponzorům apod.

Doma jsme se dohodli, že podpoříme jednu mladou slečnu v jejím studiu na střední škole. Byla jsem do projektu stále více ponořená, ale přesto, když jsem viděla nadšení ostatních členů týmu, uvědomila jsem si, že je to pro mě pořád jen práce. Srdce jsem v tom úplně neměla. Michal mi několikrát říkal, že bych se do Afriky měla vypravit, ale mě to vůbec nelákalo. Jen jsem chápala, že by bylo dobré vidět všechno na vlastní oči.

Když mi na podzim minulého roku Karel Zientek zavolaal a ptal se, jestli bych na jaře chtěla být součástí jeho výjezd-

ního týmu a moje vlastní děti se mě zeptaly, proč nejedu, slíbila jsem, že se přidám. Přiznám se, že mé pocity byly celou tu dobu do odjezdu rozporuplné a začalo mě navíc trápit zdraví. Ale letenky byly koupené a my jsme odletěli ve složení: Karel Zientek, Monika Guňková, Janka Moravcová, Honza Brtníček a moje maličkost. A bez nadsázky můžu říci, že to byla nejkrásnější a nejsmysluplnější cesta v mém životě.

Nejvíce mě překvapilo, jak nám jsou zdejší lidé blízcí. Jsou upřímní, otevření, s úžasným smyslem pro humor. Cítila jsem se tam jako doma. Ještě teď občas v uších slyším nakažlivý smích Martina Tanga, jednou jsem na něj dokonce začala mluvit česky a vůbec mi v té chvíli nepřišlo, že mi nemůže rozumět. ☺ Děti jsou opravdu bystré, chytré a bezprostřední, pokaždé, když jsme přišli do školy, vítaly nás, podávaly nám ruce a nám s nimi bylo opravdu dobře. Velmi mě zaujala výborná organizace každodenního programu dětí od pondělí do neděle, od rána do večera. Když 800 dětí na škole LEA při ranním nástupu zpívalo a pochodovalo spolu s usmívajícími se učiteli, byli jsme dojatí. A ještě více při společných modlitbách. Viděla jsem, jak hezké vztahy mají učitelé a děti. Nový hostel pro děti, který se povedlo v loňském roce dostavět, je opravdu krásný, čistě udržovaný a výborně funguje. Hned vedle něj

jsou už vykopené základy pro stavbu jídelny a kuchyně a z čerstvého 140 m hlubokého vrtu vytéká pramen průzračně čisté vody. Na střechu hostelu jsou nainstalovány solární panely, které pohánějí mimo jiné i vodní čerpadlo. Ředitel Martin má však další plány a víže a já jsem si jistá, že se mu je s Boží pomocí podaří uskutečnit.

Na vlastní oči jsem viděla, že v těchto školách děti dostávají jedinečnou možnost vymanit se z chudoby a nedostatku, vybudovat důstojnější budoucnost pro sebe a svou budoucí rodinu, a to hlavně díky kvalitnímu vzdělání, dobrým návykům a zdravému duchovnímu základu, které na školách dostávají.

Nade vším je tam vidět ochranná a žehnající Boží ruka. Bůh si tam i tady v Česku používá mnohé služebníky, aby pracovali na jeho díle, a jsem moc ráda, že toho můžu být maličkou součástí. Musím říct, že v této chvíli už to pro mě není jen práce. Nechala jsem tam kus svého srdce a modlím se, aby Pán celou tuto misi nesl na svých rukou, pomáhal překonávat všechny výzvy a překážky a ochraňoval všechny služebníky.

Ráda bych touto cestou poděkovala naší církvi za poskytnutí dotace z Misijního fondu. Díky ní a také dalším štědrým dárcům se snížily náklady na naši cestu, které by jinak byly nemalé. A dovoluji si ještě jinak využít této příležitosti a požádat čtenáře, zda by mohli zvážit svou situaci a případně se stát sponzorem některého dítěte. Na svého sponzora jich čeká více než 50. Vše potřebné je k nalezení na našich stránkách www.detiariyky.cz.

Ze srdce děkujeme!

Renata Rusnioková

Vzpomínka

u příležitosti 50. výročí tragické smrti faráře Karla Bilana

V Květnou neděli 13. dubna 2025 proběhla v evangelickém kostele ve Slatině a následně na hřbitově v Krásné Vsi vzpomínka na blahé paměti pastora Karla Bilana a jeho syna Marka, a to za účasti rodiny a delegace přátel ze Slezské církve evangelické a.v. Kázání pronesl emeritní biskup Stanislav Piętak na text, který kdysi vybral Karel Bilan pro své ordinační poselství: „*Sám Kristus trpěl za vás, a tak vám dal příklad, abyste šli v jeho šlépějích.*“

Připomeňme si nyní jeho pohnutý životní příběh. Pastor Karel Bilan se narodil 16. prosince 1948 v Hradišti. Od dětství byl veden k následování Pána Ježíše. Svou víru v živého Pána Boha toužil sdílet s druhými. Během středoškolských studií se s nadšením věnoval dorostu v mateřském sboru v Třanovicích, kde tehdy působil pastor Vladislav Santarius. Povolání do Boží služby jej vedlo ke studiu teologie, které absolvoval v letech 1968-1973 na Slovenské evangelické bohoslovecké fakultě v Bratislavě s jednoletým studijním pobytem na Křesťanské teologické akademii ve Varšavě (1971-1972). V době studia si získal velkou přízeň mládeže vedením dorostu v Bratislavě, na ulici Konventné. Dne 16. září 1973 v Třinci byl ordinován biskupem Vladislavem Kiedroňem na vikáře Slezské církve evangelické a.v., pak nastoupil do služby po boku pastora Vladislava Santaria v Ostravě. Manželský svazek uzavřel s Annou, roz. Šebeňovou z Krásné Vsi nad Bebravou. Po výkonu vojenské

prezenční služby, kterou musel ze zdravotních důvodů po jednom roce přerušit, státní souhlas k duchovenské službě ve Slezské církvi evangelické a. v. již nedostal. Po delším úsilí jej získal pro službu ve sboru Slovenské církve evangelické a. v. v Hrabčeticích na jižní Moravě.

Krátce před nastoupením do služby v Hrabčeticích zahynul za neobjasněných okolností spolu s tříměsíčním synem Markem v obci Krásno 2. dubna 1975 na cestě k rodičům.

Dopravní nehodu přežila pouze jeho manželka Anna, která po tak těžké životní zkoušce nezahořkla, vdala se za Jana Janču, pozdějšího seniora Dunajsko-nitrianského, s nímž s velkou obětavostí a nadšením pokračuje v Boží službě.

Historická společnost HEREDITAS umístila v prosinci 2023 v Muzeu protestantismu v Českém Těšíně pamětní desku Karla Bilana, kterou kdysi vedoucí pohřební služby v Třanovicích Ludvík Nowok instaloval ve vestibulu třanovického kostela. Ateistický režim nemohl snést pamětní desku nezlomného vyznavače Boží pravdy ani za dveřmi chrámu. Odstranil ji. Karlův odkaz však nikoli! Vidíme, jak se v jeho příběhu ozývá echo Jóbova vyznání: „*Kéž by byly mé řeči sepsány, vyznačeny jako nápis rydlem železným a olovem, do skály trvale vytesány! Já vím, že můj Vykupitel je živ a jako poslední se postaví nad prachem.*“ (Jb 19,23-25)

Stanislav Piętak, emeritní biskup
Adam Ciešlar, Historická společnost
HEREDITAS

Podle nosa poznáš kosa

Milé děti, máte rádi různá prozkoumávání či bádání? Pokud ano, tak jste nyní na správných stránkách. Pojďme se vydat na společné bádání ptačích zobáků. Všimli jste si, že každý pták má jiný tvar zobáku? Na začátku si položme hypotézu čili otázku: Proč má každý pták jiný zobák?

Zaměříme se na kachnu divokou, kosa černého a káně lesní.

Víte, proč má **kachna** plochý a dlouhý zobák? Kachna žije v blízkosti řek, rybníků a jezer a díky svému správně tvarovanému zobáku může z vody vybírat rostliny a různé druhy trav.

Kosa zdobí delší a úzký zobák. Právě díky takovému tvaru může hravě a bez problémů vyzobávat z hlíny hmyz, žížaly a housenky.

Káně je náš nejčastější dravý pták. Pohled na káni vzbuzuje respekt, ne-li malou obavu či strach. Její ostrý vzhled způsobuje i tvar zobáku, který je špičatý a zahnutý. Tento tvar samozřejmě není náhodou, ale pomáhá káni k trhání potravy.

Díky našemu bádání jsme zjistili, že každý pták má při-

způsobený tvar zobáku k prostředí, ve kterém žije, aby neměl problém se získáváním potravy. Toto svědčí o dokonalém Božím stvoření. Pán Bůh se stará o každého jedince, živočicha či rostlinku i o toho nejmenšího ptáčka: „*Pohledte na nebeské ptactvo: neseje, nežne, nesklízí do stodol, a přece je váš nebeský Otec živí. Což vy nejste o mnoho cennější?*“ (Mt 6,26) Pokud máte pochybnosti o Boží existenci, podívejte se na dokonalou přírodu, která svědčí o Bohu. Pán Bůh dal vše potřebné ptáčkům, aby přežili v přírodě. Stará se o ně. To nám dává jistotu, že se Pán Bůh postará i o nás. Stvořil nás dokonale a dává nám vše, co potřebujeme. Na závěr mám pro vás, milé děti, výzvu. Běžte do přírody a všimněte si dokonalého Božího stvoření. Můžete si založit deníček, ve kterém budete sledovat jevy přírody během procházek, a na základě dalšího bádání a získávání informací se budete stále více ujišťovat o dokonalém Božím stvoření.

Markéta Kantorová

Czerwiec 2025

1 nd	Ef 3,14-21	Iz 41,8-14
2 pn	Ez 11,14-20	Dz 4,23-31
3 wt	Iz 41,8-20	Dz 4,32-37
4 sr	Iz 32,11-18	Dz 5,1-11
5 cz	Kol 1,1-8	Dz 5,12-16
6 pt	J 19,25-27	Dz 5,17-33
7 sb	Za 4,1-14	Dz 5,34-42
8 nd	J 14,15-27	Iz 44,1-5
9 pn	Mt 16,13-19	Ez 36,22-28
10 wt	1 Kor 14,37-40	Dz 6,1-7
11 sr	Ef 1,11-14	Dz 6,8-15
12 cz	1 J 4,1-6	Dz 7,1-16
13 pt	Ga 3,1-5	Dz 7,17-29
14 sb	Dz 18,1-11	Dz 7,30-43
15 nd	2 Kor 13,11-13	Iz 44,21-23
16 pn	2 Mž 3,13-20	Dz 7,44-53
17 wt	5 Mž 4,12-20	Dz 7,54 - 8,3
18 sr	Jr 10,6-12	Dz 8,4-25
19 cz	J 5,17-23	Dz 8,26-40
20 pt	Hbr 2,1-10	Dz 9,1-9
21 sb	Ef 4,1-6	Dz 9,10-19a
22 nd	J 5,39-47	2 Tm 3,14-17
23 pn	Ne 5,1-13	Dz 9,19b-31
24 wt	Mt 3,1-12	Dz 9,32-43
25 sr	Mt 10,26-33	Dz 10,1-23a
26 cz	MI 3,19-24	Dz 10,23b-33
27 pt	Mt 27,46-49	Dz 10,34-48
28 sb	Mt 11,2-10	Dz 11,1-18
29 nd	Iz 55,1-5	1 Kor 9,16-23
30 pn	Łk 7,24-30	Dz 11,19-30

Czerwiec 2025

„Bóg pokazał mi, że nie wolno żadnego człowieka nazywać skalanym lub nieczystym.” (Dz 10,28)

W Księdze Kapłańskiej, czyli 3. Mojżeszowej, czytamy że Bóg dał ludowi izraelskiemu zasady mówiące o tym, które zwierzęta wolno im jeść i składać w ofierze, a których nie. Te dozwolone nazywano „czystymi”, natomiast wszystkie pozostałe były „nieczyste”. Nakazy te należały do większej całości powyższej księgi, mówiącej o „nieczystych” rzeczach i czynnościach, które powodują, że człowiek nie może stanąć przed Bogiem. Żydowski komentatorzy widzą w tym nawiązanie do pierwszego przykazania w Biblii, nadanego Adamowi w Raju, które też dotyczyło jedzenia. Przez przymierze, które Bóg zawiera ze swoim ludem, następuje nowa era historii duchowej ludzkości, włącznie z nowymi zasadami ustalającymi granice między czystym, a nieczystym. Do tej samej sfery należały też przepisy dotyczące kontaktu z innymi narodami, zapobiegające przeniknięciu do narodu żydowskiego innych religii i kultur oraz zwyczajów dalekich od oddawania czci Bogu jednemu.

W rozdziałach 10. i 11. księgi Dziejów Apostolskich widzimy dalszy ważny krok, którego Bóg uczy swój lud – teraz już ten powołany w Jezusie Chrystusie, na podstawie Jego ofiary złożonej za grzech. Szymon Piotr, zgłodniały po modlitwie, koło południa, otrzymuje widzenie: coś w rodzaju płótna, w którym znajdują się nieczyste zwierzęta. Bóg nakazuje mu je jeść, choć Piotr się wzdryga odwołując się do zakazu jedzenia tego, co niekoszerne. Kiedy u drzwi pojawiają się wysłańcy z domu pobożnego setnika rzymskiego Korneliusza, Piotr na podstawie powyższej wizji wie, że ma z nimi pójść. Gdy widzi znak „nowego przymierza” Boga z ludem – Ducha Świętego, który zstępuje na zgromadzonych, tak samo jak wcześniej na apostołów w Jerozolimie – staje się dla niego jasnym, że Bóg powołuje sobie także ludzi z innych kultur i narodów. Apostołowie mogą więc odwiedzać ich w ich domach, zaprzyjaźniać się z nimi i opowiadać im o Jezusie. To wielki przełom! Od razu w następnym rozdziale zostaje opisane, jak Piotr wzywany jest „na dywanik” przez apostołów w Jerozolimie i tam opowiada o widzeniu oraz całym zdarzeniu, tak iż apostołowie na koniec „zamilkli, wielbili Boga i mówili: A więc i poganom udzielił Bóg łaski nawrócenia, aby żyli” (Dz 11,18).

To kolejny krok w Bożym procesie edukacji Jego ludu. I my do niego teraz należymy, jak tamci – powołani z pogan. Poprzez tę historię oraz nakazy z Księgi Kapłańskiej Bóg i nas uczy, iż nasze własne spojrzenie na świat oraz innych ludzi nie jest tym jedynym, najważniejszym i centralnym. Tak jak tamte przykazy dotyczące czystości i nieczystości uczyły lud patrzenia z Bożej perspektywy na ich świat, który jest tak naprawdę światem Bożym – tak i ta historia uczy nas patrzenia na wszystko, co inne i czego może do końca nie rozumiemy, poprzez pryzmat Bożej miłości względem każdego człowieka. Nikogo więc nie wolno nam skazywać a priori na sąd i zagładę, bo za niego Jezus Chrystus poświęcił swoje życie. A kto wie, jakie plany może mieć dla niego Pan?

jak

Miluji tě

Co je to láska?

Láska je objetí po ránu, polibek, vyznání,
láska je modlitba a slova žehnání,
láska chce společně prožívat čas,
láska je ujištění „vrátím se zas“.
Láska jsou činy, které mluví:
Ty jsi ten nejceněnější, ne někdo druhý.
Láska zapomíná na sebe,
láska se nabízí: Jsem tady pro tebe!
S láskou se nemusíš ničeho bát,
ona ti nikdy nebude lhát.
Láska je respekt, úcta, pochopení,
láska první přichází s odpuštěním.
Láska je k pomluvám hluchá,
láska je upřímně podaná ruka.
Ten, kdo se dokáže do očí dívat,
ten láskou žije, nemá co skrývat.
Láska je deštník, který tě ochrání před zlobou lidí,
tak miluj a odpouštěj, Bůh tvoje srdce vidí.

Láska je zázrak v mém srdci.

Láska je dar.

Láska je ničím nezasloužená milost.

Láska je perla, kterou když najdeš,
vzdáš se všeho ostatního pro tuhle tu jednu jedinou ...

Láska je poklad, pro který jsi ochotný bojovat do konce svých sil.

Láska je víc než život sám.

Bůh je láska.

*Nikdo (totiž) nemá větší lásku než ten,
kdo položí život za své přátelé.*

Jan 15, 12

A On to udělal.

Slyšíš, Pane, tlukot mého srdce?

S každým svým úderem šeptá: Miluji Tě!

Daniela Niemczyková

VEČER PRO ŽENY V ALBRECHTICÍCH

TÉMA:
MOC MALÝCH MODLITEB

KDY: 16.5. 2025 V 16.30
HOST: HANA PINKNEROVÁ
HUDBA: OTA PINKNER

MŮŽETE SE TĚŠIT NA CHVÁLY, OBČERSTVENÍ
A ODPOČINUTÍ V BOŽÍ PŘÍTOMNOSTI

PODPORUJE NÁS:

Zveme Vás do Komorní Lhotky
v neděli 4. května 2025 u příležitosti

Památky posvěcení tolerančního kostela (1782-2025)

Slavnostní bohoslužba v 9:00
Hosté:
Smyčcový orchestr SCEAV
senior Roman Raszka

Vzpomínkové odpoledne
v 15:00 u příležitosti

200. výročí narození pastora Jerzego Heczky (1825-1907)

Přednášky

Svět v kázáních Jerzego Heczky –
homilie evangelického faráře
z Komorní Lhotky z let 1863 a 1891
pastor Vlastimil Ciesar

Hudební vystoupení

Písně z kancionálu J. Heczky
Smíšený pěvecký sbor
z Komorní Lhotky a Smilovic

„Heczkyho kancynol“:
spojení po 150 letech
pastor Janusz Kożuszniak

*Farní sbor Slezské církve evangelické a. v. v Gutech
Vás srdečně zve na slavnostní koncert u příležitosti*

60. výročí pěveckého sboru

Ev. kostel v Gutech

Neděle 18. 5. 2025 od 16:00 hod.

Program: Smíšený pěvecký sbor a hosté

Konference „Počátky Těšínského zázraku“

Komorní Lhotka, 5. 4. 2025

